



4734 SAYILI KAMU İHALE KANUNU KAPSAMINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN İHALELERE KATILIMI ENGELLEYEN SUÇ TİPLERİ

Av.Bilge DEDE

9 Ocak 2020



4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 10, 11 ve 17'ci maddelerinde Kanun kapsamında gerçekleştirilen ihalelere ilişkin olarak;

Hangi durumlarda bulunan isteklilerin ihale dışı bırakılacağı, hangi durumlarda bulunanların ihalelere katılamayacağı düzenlenmiş ve ihalelerdeki yasak fiil ve davranışlar belirlenmiştir.

Söz konusu madde içeriklerinde ihalelere katılımı engelleyen bazı suç tipleri ismen sayılmış olmakla birlikte diğer Kanunlara yapılan atıflarla da ihalelere katılımı engelleyen suç tiplerine işaret edilmiştir.

Bu kapsamda anılan maddelerin suç tipleriyle ilişkili kısımları incelenecektir.



İhale Dışı Bırakılacaklar

4734 sayılı Kamu İhale Kanununun «İhaleye katılımda yeterlik kuralları» başlıklı 10'uncu maddesinde, isteklilerin hangi hallerde ihale dışı bırakılacağı düzenlenmiştir. Buna göre;

a) İflas eden, tasfiye halinde olan, işleri mahkeme tarafından yürütülen, konkordato ilân eden, işlerini askıya alan veya kendi ülkesindeki mevzuat hükümlerine göre benzer bir durumda olan,

b) İflası ilân edilen, zorunlu tasfiye kararı verilen, alacaklılara karşı borçlarından dolayı mahkeme idaresi altında bulunan veya kendi ülkesindeki mevzuat hükümlerine göre benzer bir durumda olan,

...



e) İhale tarihinden önceki beş yıl içinde, mesleki faaliyetlerinden dolayı yargı kararıyla hüküm giyen,

...

h) Bu maddede belirtilen bilgi ve belgeleri vermeyen veya yanıltıcı bilgi ve/veya sahte belge verdiği tespit edilen,

i) 11 inci maddeye göre ihaleye katılamayacağı belirtildiği halde ihaleye katılan,

j) 17 nci maddede belirtilen yasak fiil veya davranışlarda buldukları tespit edilen.”

İstekliler ihale dışı bırakılacaktır.



İHALEYE KATILAMAYACAK OLANLAR

Aynı Kanunun «İhaleye katılamayacak olanlar» başlıklı 11'inci maddesinde ise doğrudan, dolaylı veya alt yüklenici olarak, kendileri veya başkaları adına ihalelere katılamayacak olanlar belirlenmiştir. Bunlardan bir suç tipiyle örtüşenler;

a) Bu Kanun ve diğer kanunlardaki hükümler gereğince geçici veya sürekli olarak idarelerce veya mahkeme kararıyla kamu ihalelerine katılmaktan yasaklanmış olanlar ile 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan veya örgütlü suçlardan veyahut kendi ülkesinde ya da yabancı bir ülkede kamu görevlilerine rüşvet verme suçundan dolayı hükümlü bulunanlar,



b) İlgili mercilerce hileli iflas ettiğine karar verilenler,

...

g) Terör örgütlerine iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından bildirilen gerçek ve tüzel kişiler ile bu kapsamda olduğu Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı tarafından bildirilen yurt dışı bağlantılı gerçek ve tüzel kişiler.



YASAK FİİL VE DAVRANIŞLAR

Anılan Kanunun «Yasak fiil ve davranışlar» başlıklı 17'nci maddesinde ise, ihalelerde gerçekleştirilmesi yasak olan fiil ve davranışlar belirtilmiştir. Bu kapsamda bir suç tipiyle örtüşenlerden;

a) Hile, vaat, tehdit, nüfuz kullanma, çıkar sağlama, anlaşma, irtikap, rüşvet suretiyle veya başka yollarla ihaleye ilişkin işlemlere fesat karıştırmak veya buna teşebbüs etmek,

b) İsteklileri tereddüde düşürmek, katılımı engellemek, isteklilere anlaşma teklifinde bulunmak veya teşvik etmek, rekabeti veya ihale kararını etkileyecek davranışlarda bulunmak,



c) Sahte belge veya sahte teminat düzenlemek, kullanmak veya bunlara teşebbüs etmek,

...

e) 11 inci maddeye göre ihaleye katılamayacağı belirtildiği halde ihaleye katılmak,

Yasak fiil ve davranışlardandır.



4734 sayılı Kanundaki söz konusu maddelerin ve atıf yaptığı diğer Kanun maddelerinin 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda düzenlenen suç tipi karşılıklarını incelemek gerekirse;



4734 sayılı Kanununun 10, 11 ve 17'nci maddeleri gereğince ihalelere katılımı engelleyebilecek nitelikteki temel suç tipleri

- Rüşvet (TCK md.252)
- İrtikap (TCK md.250)
- İhaleye fesat karıştırma (TCK md. 235)
- Edimin ifasına fesat karıştırma (TCK md.236)
- Mesleki faaliyetlerinden dolayı hüküm giyme
- Hileli iflas (TCK md.161)
- Dolandırıcılık (TCK md.157,158)
- Suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama (TCK md.282)
- Parada sahtecilik (TCK md.197)
- Kıymetli damgada sahtecilik (TCK md.198)
- Mühür bozma (TCK md.203)
- Mühürde sahtecilik (TCK md.202)
- Resmi belgede sahtecilik (TCK md.204)
- Resmi belgeyi bozmak, yok etmek veya gizlemek (TCK md.205)
- Resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan (TCK md.206)
- Özel belgede sahtecilik (TCK md.207)
- Özel belgeyi bozmak, yok etmek veya gizlemek (TCK md.208)
- Açığa atılan imzanın kötüye kullanılması (TCK md.209)
- 3713 sayılı TMK kapsamına giren suçlar



3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu Kapsamına Giren Suçlar

- Devletin birliğini ve ülke bütünlüğünü bozmak (TCK md.302)
- Askerî tesisleri tahrip ve düşman askerî hareketleri yararına anlaşma (TCK md.307)
- Anayasayı ihlal (TCK md.309)
- Yasama organına karşı suç (TCK md.311)
- Hükümete karşı suç (TCK md.312)
- Türkiye Cumhuriyeti hükümetine karşı silahlı isyan (TCK md.313)
- Silahlı örgüt (TCK md.314)
- Silah sağlama (TCK md.315)
- Cumhurbaşkanı suikast ve fiili saldırı (TCK md.310/1)



Ayrıca, 3713 sayılı Kanununun 4'üncü maddesinde yer alan düzenleme gereği; Anayasada belirtilen Cumhuriyetin niteliklerini, siyasî, hukukî, sosyal, laik, ekonomik düzeni değiştirmek, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmak, Türk Devletin ve Cumhuriyetin varlığını tehlikeye düşürmek, Devlet otoritesini zaafa uğratmak veya yıkmak veya ele geçirmek, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, Devletin iç ve dış güvenliğini, kamu düzenini veya genel sağlığı bozmak amacıyla kurulmuş bir terör örgütünün faaliyetleri çerçevesinde işlenmesi halinde aşağıda yer verilen suç tipleri de terör suçu sayıldığı için ihalelere katılımı engellemektedir:



- Göçmen kaçakçılığı (TCK md.79)
- İnsan ticareti (TCK md.80)
- Kasten öldürme (TCK md.81, 82)
- İntihara yönlendirme (TCK md.84)
- Kasten yaralama (TCK md.86)
- Neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralama (TCK md.87)
- Eziyet (TCK md.96)
- Tehdit (TCK md.106)
- Şantaj (TCK md.107)
- Cebir (TCK md.108)
- Kişiyi hürriyetinden yoksun kılma (TCK md.109)
- Eğitim ve öğretim hakkının engellenmesi (TCK md.112)
- Kamu hizmetinden yararlanma hakkının engellenmesi (TCK md.113)
- Siyasi hakların kullanılmasının engellenmesi (TCK md.114)
- İnanç, düşünce ve kanaat hürriyetinin kullanılmasını engelleme (TCK md.115)
- Konut dokunulmazlığının ihlali (TCK md.116)
- İş ve çalışma hürriyetinin ihlali (TCK md.117)
- Sendikal hakların kullanılmasının engellenmesi (TCK md.118)
- Nitelikli hırsızlık (TCK md.142)
- Yağma ve nitelikli yağma (TCK md.148,149)
- Mala zarar verme (TCK md.151,152)
- Genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması (TCK md.170)
- Radyasyon yayma (TCK md.172)
- Atom enerjisi ile patlamaya sebebiyet verme (TCK md.173)
- Tehlikeli maddelerin izinsiz olarak bulundurulması veya el değiştirmesi (TCK md.174)
- Zehirli madde katma (TCK md.185)
- Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti (TCK md.188)
- Kıymetli damgada sahtecilik (TCK md.199)
- Para ve kıymetli damgaları yapmaya yarayan araçlar (TCK md.200)
- Mühürde sahtecilik (TCK md.202)



- Resmi belgede sahtecilik (TCK md.204)
- Resmi belge hükmünde belgeler (TCK md.210)
- Halk arasında korku ve panik yaratmak amacıyla tehdit (TCK md.213)
- Suç işlemeye tahrik (TCK md.214)
- Suçu ve suçluyu övme (TCK md.215)
- Ulaşım araçlarının kaçırılması veya alıkonulması (TCK md.223)
- Kıt'a sahanlığında veya münhasır ekonomik bölgedeki sabit platformların işgali (TCK md.224)
- Bilişim sistemine girme (TCK md.243)
- Sistemi engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme (TCK md.244)
- Görevi yaptırmamak için direnme (TCK md.265)
- Kaçmaya imkan sağlama (TCK md.294)
- Devletin egemenlik alametlerini aşığılama (TCK md.300)
- Suç için anlaşma (TCK md.316)
- Askerî komutanlıkların gasbı (TCK md.317)
- Halkı askerlikten soğutma (TCK md.318)
- Askerleri itaatsizliğe teşvik (TCK md.319)
- Cumhurbaşkanına fiili saldırı (TCK md.310/2)
- 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunda tanımlanan suçlar
- 6831 sayılı Orman Kanununun 110 uncu maddesinin dördüncü ve beşinci fıkralarında tanımlanan kasten orman yakma suçları
- 4926 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununda tanımlanan ve hapis cezasını gerektiren suçlar
- Anayasanın 120'nci maddesi gereğince olağanüstü hal ilan edilen bölgelerde, olağanüstü halin ilanına neden olan olaylara ilişkin suçlar
- 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 68 inci maddesinde tanımlanan suç



Netice itibariyle konuyu özetlemek gerekirse,

4734 sayılı Kanununun 10, 11 ve 17'nci maddelerinde ve bu maddelerin atıf yaptığı Kanunlarda sayılan ve Türk Ceza Kanununda ve diğer mevzuatta düzenlenmiş olan suçlar nedeniyle 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamında gerçekleştirilen ihalelere katılım engellenebilecektir.



Teşekkürler.

HUKUK HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI